

Abonamentul:

Pentru monarhie.
Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor. $\frac{1}{4}$ an 3 cor.

Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 frc., $\frac{1}{2}$
an 9 frc., $\frac{1}{4}$ an
4 frc. 50 cm.

Fóea apare în fie care
Sâmbătă.

Unirea

Inserțiuni:

Un sir garmond:
odată 14 fil., a doua
óră 12 fil., a treia
óră 10 fil.

Tot ce privesce fóia,
să se adreseze la: Re-
dactiunea și admini-
stratiunea „Unirei”
în
Blăș.

Fóe bisericescă-politică.

Anul XIII.

Blăș 16 Maiu 1903.

Numérul 19.

NOIÎ EPISCOPI.

BLĂȘ, 14 Maiu 1903.

Vestim bucurie. Și de aici de la malurile Têrnavei și până departe la cursul de jos al Dunării și până aprópe de isvórele Tisei, bucuria cuprinde inimile tuturor filor bisericeii nóstre și, ca și cu un glas, aducem cu toții laudă preabunului Dumneđeű, care cu atâta grije păzesce sfînta nóstră Biserică.

Mai sînt câteva zile încă, până se împlinesce un an, de când fericitul episcop Pavel a lăsat vėduvită diecesa de Oradea-mare, și íată Maiestatea Sa Împėratul și Regele nostru apostolic, îi trimite un alt mire, care cu distînsele sale calitătii chemat e, să cãrmuescă și conducă spre fericire acéstă diecesă.

Ilustritatea Sa **DR DEMETRIU RADU**, Episcopul Lugoșului e numit de Episcop la Oradea-mare.

În acela-și timp, pentru ca bucuria obștėscă să fie și mai mare, vestim íubiților nostri cetitori, că Ilustritatea Sa canonicul-prelat **DR VASILE HOSSU**, e numit de Episcop al Lugoșului.

Sionul român tresaltă de veselie și nu credem să fie inimă romănescă, care să nu se sîntă mândră, când scie ridicată la înalta tréptă a Archieriei un bărbat, cu calitătii așa admirabile, cum e Dr. Vasile Hossu.

Sîntem jaluzi pe Diecesa de Lugoș, că ne desparte de unul dintre cei mai ilustri membrii ai Capitulului mitropolitan, dar ne plecăm înaintea Provedinței divine, care astfel a dispus în sfaturile necuprinse de noi. Încăm în noi oftatul de durere și dăm curs bucurii obștesci.

Bărbați în flórea etătii și împodobiti de Dumneđeű cu alese și frumoșe însușiri trupesci și sufletesci, noi Episcopi sînt o fală a bisericii unite și avem deplină nădejde, că vor avé parte de o activitate binecuvîntată și cu pași siguri vor merge înainte pe calea deschisă de marii lor înaintași.

De aceea, ca un echo al bucurii tuturor, dorim ca mulți ani să strălucescă în fruntea sf. nóstre Biserici, acesti doi luceaferi plini de lumină.

Mulți ani! Mulți ani!

Autografele preainalte.

Fóia oficiósă în nrul de Miercuri publică următoarele două autografe ale Maiestății Sale:

Vallás és közoktatásügyi magyar miniszterem előterjesztésére *dr. Radu Demeter*, lugosi görög szertartásu katolikus püspököt nagyváradi görög szertartásu katolikus püspökké kinevezem.

Kelt Bécsben, 1903. évi május hó 10-én.

Ferencz József s. k.

Dr. Wlassics Gyula s. k.

Vallás és közoktatásügyi magyar miniszterem előterjesztésére *dr. Hosszu Vazul*, gyulafehérvár-fogarasi görög szertartásu katolikus főszékeskáptalani kanonokot lugosi görög szertartásu katolikus püspökké kinevezem.

Kelt Bécsben, 1903. évi május hó 10-én.

Ferencz József s. k.

Dr. Wlassics Gyula s. k.

Seirea denumirii.

Încă Marți dim. se lățise în Blaș svonul, că denumirea va urma în zilele apropiate. După prânz scirea se confirmă: două telegrame sosite din Pesta, adevărând scirea, care umplu de viuă bucurie pe toți. Special denumirea Ill. Sale Dr. Vasile Hossu, de odată cu a Episcopului

Episcopul Demetriu Radu, s'a născut în Uifalău lângă Aiud la 7 Novembre 1861. Studiile primare le-a făcut în Aiud, iar gimnasiale în Blaș din 1873 până în 1879, când mitropolitul Vancea l'a trimis la Roma în Colegiul grecesc al Sf. Atanasiu. În colegiul Urban de Propaganda Fide a studiat filosofia și teologia până în 1885, în care an la 26 Iuliu fu sfințit preot de arhiepiscopul grecesc Stefan Stephanopoli. Pe la sfârșitul anului 1885, întorcându-se în patrie ca doctor în filosofie și teologie, după scurtă praxă la oficiul arhidiecesan din Blaș, în 1886 fu trimis la București spre a păstori pe Români uniți așezați în mare număr acolo. Aci arhiepiscopul latin Palma l'a numit profesor de teologia dogmatică, filosofie și literatura română la seminariul catolic, a căruia rector a ajuns în curînd. La 1891 Arhiepiscopul Costa l'a numit protopop onorar, iar Mitropoiitul Vancea asesor consistorial. Mai târziu Arhiepiscopul Zardetti din București l'a numit econom și procurator al întregii diecese de București. Episcop al Lugoșului fu numit în 22 Novembre 1896, preconisat în 3 Dec. 1896, consacrat în 9 Maiu 1897 de Mitropolitul Mihályi în Blaș și instalat în 16 Maiu 1897 în Lugoș. Deja în primul an al păstoririi sale, în 15 August

1897, a cumpărat lângă reședința episcopescă o casă spațioasă pentru »Convictul tinerilor gr. cat. români ai diecesei Lugoșului«, și prin literile sale pastorale din 15 Octobree 1897 a făcut dispoziții salutare pentru sporirea fondului aceluia convict.

Dr. Vasile Hossu, s'a născut în orașul libr. reg. Murăș-Oșorhei în ziua de Trei Sfinți Ierarchi 11 Febr.—30 Ian. 1866 din părinții Vasile Hossu, paroch și protopop în orașul numit și Maria născ. Szebeni. Studiile primare le-a făcut în colegiul ev-reformat din orașul natal. Gimnasiul inferior l'a absolvat în Reghinul-săsesc la Sași, iar clasele V. VI. și în parte a VII. în colegiul reformatilor din Murăș-Oșorhei. Ca student de clasa VII. fericitul mitropolit Vancea l'a trimis la Roma, unde ca alumn al colegiului grecesc de la S. Atanasiu a frecventat cursurile filosofice și teologice de la »Propaganda Fide«. În 10 August 1883 fu promovat la gradul academic de »Baccalaureat«, în 21 Iulie 1884 la gradul de »Licențiat«, iar în 6 August 1884 la gradul de »Doctor« în științele filosofice. În 22 Iulie 1885 a fost promovat la »Baccalaureat« iar în 15 Iulie 1887 la cel de »Licențiat« în științele teologice. Într'aceea morbul de care suferia i-s'a agravat și pe

de la Orade, fu o surprindere nespuse de plăcută. Înmediat se porni un adevărat peregrinaj la casa Ilustrului canonic, care e cea mai simpatică persoană, nu numai în Blaș, ci pretutindenea.

Toți gratulanții unul ca unul, nu puteau să înecă în cuvintele de felicitare și câteva vorbe de regret, pentru apropiata despărțire.

Telegramele începură a curge din toate părțile.

Cei mai de frunte bărbați din țară, se grăbiră a-și exprima felicitările pentru această nimerită promovare.

Fericita mamă a nouă denumitului Episcop, nu putea suporta emoțiile unei bucurii așa mari: din ochii ei curgeau lacrimi . . . .

Tote ziarele române și străine, cari înregistrează până acum scirea, n'au de cât cuvinte elogiöse pentru nouă numiții Episcopii.

Date biografice.

Dăm în următoarele câteva note din viața noilor Episcopii. De odată dăm în numărul acesta și portretul cel mai nou al Episcopului de la Orade, și sperăm să dăm în unul din numerii proximi și a noului Episcop de la Lugoș.

la finea lunii August a anului 1887 a fost silit a se întorce în patrie greș morbos și declarat de cei mai distinși medici-profesori drept pierdut pentru viață. Îndurarea lui Dumnezeu, clima patriei, îngrijirea de mamă i-a redat sănătatea, în cât începu a se pregăti pentru ultimele esamene încă recerute, pentru ca să dobîndescă gradul de doctor în teologie. Într'aceea corpul profesoresc de la Propaganda, luând în considerare succesele secerate la celelalte esamene, cu unanimitate de voturi făcu propunere Sfinției Sale, ca dispensându-l de la esamenele restante, să-l promoveze la gradul de doctor în teologie, ceea ce s'a și întimplat în 13 Novembre 1887. În 27 August 1888, în srbătorea Adormirii Precuratei Feciore fu chirotonit întru preot celibat în catedrala din Blaș prin fericitul mitropolit Vancea, iar în 28 August a aceluia-și an numit profesor de dogmatică la facultatea teologică arhiepiscopescă. În Novembre 1888 a fost numit membru în comisiunea pentru revederea cărților rituale, unde până acum a conlucrat la edarea *Orologerului mare* ediț. III. în 1890, a *Pentecostarului mic* a *Triodului*, a *Euhologiului* și a *Evangeliului*. În 5 Septembrie 1889 a fost numit asesor la tribunalul matrimonial de a II. instanță pentru die-

cesele sufragane. În 1891 i-se incredință propunerea filosofiei în clasa VIII. a gimnasiului. În 30 Iunie 1892 cu o lună înainte de morțea sa mitropolitul Vancea îl numi de rector al Seminarului tinerimei studioase, în care calitate cumpără dominiul din Veza, contribuind apröpe cu jumătate la prețul cumpărării și instruirii din economisirile făcute prin administrarea în regie a numitului Seminar. În 1895 fu numit fisc al consistoriului arhiepiscopesc și mitropolitan. În anul 1898 fu ales canonic-cancelar în capitulul mitropolitan, fiind introdus în 13 I Nov. 1898, și incredințându-i-se inspecțiunea domeniilor fundamentale din arhidieceasă. În 1899 fu numit comisar arhiepiscopesc la esamenle de maturitate și la cele de clasă de la gimnasiul superior din Blaș. La conciliul provincial III. celebrat în 1900 a luat parte ca delegat al capitulului mitropolitan și a purtat oficiul de secretar primar. S'a ocupat și se ocupă și cu literatura. În 1890 a întemeiat împreună cu Dr. Alesandru Grama, Dr. Aug. Bunea, Dr. Victor Szmigelski și Dr. Isidor Marcu prima fôic bisericăscă politică din Blaș „Unirea“, al cărei prim redactor a fost timp de un an și jumătate. A edat un „Manual de Psihologie și Logică pentru clasa VIII. gimnasială“. Pentru distinsle sale calități Sfinția Sa Pontificle Leo XIII. îl numi prelat domestic. Membru la tôte societățile culturale și umanitare, a lăsat pretutindenea urme de activitatea sa și spiritul său înalt. A fost tot de una ales apröpe cu unanimitate de membru la congregația comitatensă și la comună, în felurite comisii administrative, în cari cu mult tact și pricepere a știut să apere interesele poporului, din care cauză e mult respectat și iubit de toți.

Corespondințe.

SINÓDELE PROTOPOPESCI.

— Tractul Siget —

Maramureș, 11 Mai.

Preoții din tractul: Siget—Maramureș au adunarea de primăvară în comuna Săcița.

Biserica din loc frumos împodobită de copilele de la școală, ulițele pline de arbori cu flori, aduși de tinerime, din codrul verde a boerilor: Stan, Pop și Draguș.

La ôrele 8 preoțimea-i de față și la cuvîntul D. protopop-vicariu T. Bud facem pregătiri de mărturisire și pocăință.

Sub decursul utreniei, ne mărturisim cu toții.

La ôrele 9 se începe Sfînta liturgie cu invocarea Sfîntului Spirit, și după citirea Sfîntei Evanghelii, preotul din Biserica-Albă A. Dărăbant, rostesc o cuvîntare potrivită și mișcătoare de inimă.

Norodul în haine de sêrbători cu pêrul lung și neted lăsat pe umere, stă ca brații în munte, ascultând, cu o deosebită evlavie Sfîntele cântări înălțătoare.

Apoi după hrana cerească câștigată prin pocăință cu lacrimi; mergem la casa parohială, unde îndrăsnitul preot S. Balia, ne așteptă cu brațe deschise.

Conform programei D. protopop deschide ședința, prin o cuvîntare, într-o adevăr românească și plină de însuflețire pentru binele de obște.

Între altele se constat, ca: învățămîntul în tractul Sighetului merge spre bine.

Părintele I. T. Fane din Sarașeu: cetesc disertatiia despre datorința de a predica, și în urmă arată, că mai bine o predică bună, de cât 10 predici predate fără pregătire. Și iarăși o predică slabă strică 10 bune.

Prin urmare, atunci te suie pe amvon și-ți deschide gura, când ești pregătit.

Era să fim fericiți de a vede între noi și un ôspe de viitoriu mare, pe Claritatea Sa Dr. P. Fabian, bravul fiu al maramureșului, și profesor de teologie din Gherla; dar jurstările nu iaă conces.

El venise de a pacifica suflete rătăcite din Săcel; nodul . . . încă nu s'a deslegat, să aștepta o mână tare. . .

S'a așteptat și dintre Dnii civili o mulțime, cari mai tot de una participă la ședințele nôtstre tractuali.

Și dacă n-ași fi spre greutate, iași face cunoscuți vrednicilor cetitoria „Unirei“:

D. Protopretor din Teceu; Gavrilă Mihályi, unicul, nu numai în maramureș, da pot zice în tötă țara, carele nu sare peste paragrafe, ci: știe că dînsul îi pentru popor și nu poporul pentru dînsul.

D. avocat Dr. Ilie Mariș, din Siget încă azi tinêr, carele cu peana sa repede a câștigat mai multe procese de cât anglezii victorii contra burilor.

Sprintenul avocat: D. Dr. F. Mihályi, carele a stîrnit din somnul veninos . . . în anul acesta pe toți aceia, cari învîrtesc pe dos rîta cîrmaciului țarei.

E. Naf.

FEUILLETON.

MICUL EROÛ.

Istoriôră din revoluțiunea franceasă.

După Krafft Erich.

(Continuare și fine.)

II.

„Tinêrul conte a murit“ șoptiră între sine. Și lucru curios! Nici unul dintre iacobinii fără suflet n'au mai avut curaj, să continue jaful început ori cercetarea preotului. La vederea sêrmanului copil ucis, a cărui trup zăcea fără simțiri le-a încetat tötă furia și setea de sânge. Au părăsit chilia unul după altul, depărtându-se cu sudăimi și injurături grosolane. În scurt timp s'a depărtat, și cel de ne urmă.

Aflând pe tinêrul conte fără simțiri înaintea icônei Preacurate: l'au așezat în pat. Micul eroû, care a apărat de pustiire cu jertta vieții lui chipul Preacuratei Feciôre, iar pe bunul său părinte de morțe, acum zace rece și fără viață.

Contesa, buna lui mamă, plecându-se asupra lui, l'a plâns cu amar; preotul mântuit s'a încercat a-l readuce la viață: „L'au omorît barbarii“, a oftat sêrmana mamă. „O scumpul meu dragul meu fiu!“

„Liniștesce-te nobilă dômnă“, o ruga preotul — mai este încă speranță. Trupul lui e cald încă; pôte e numai un leșin denc, dar nu e mort încă.“

„O scumpul meu, odorul meu“. Acestea erău singurele cuvinte, ce se aușiau de pe buzele nefericitei mame.

Preotul, care ca și contesa n'avea nici idee de cele întimplate în chilie, a continuat a-l readuce în simțiri. De odată strigă, vîdînd un picur de sânge, furișindu-se din pieptul băiatului.

„Sânge“ îi murmurară buzele vinete. . . „sânge“.

„Sânge?“ exclamă contesa. „O Dumnezeu! mi-au omorît copilul“. Cu mâinile tremurânde a desfăcut vestimintele copilului și ast fel au descoperit rana adencă. La vederea acesteia, mama vrednică de compătimit, cade în genunchi, ascundându-și față în pumni.

„Sêrman copil“ . . . zice suspinînd „călăii l'au nimerit în inimă“.

Vôcea-i a amuțit în urma durerii adencă; ochii i-s'au împaignenit și simțirile i-s'au slăit . . . a început a-și pierde conștiința.

Preotul sta mut, nevoind să conturbe durerea sfîntă de mamă. Cu ochii înălțați spre cer, cu mâinile încrucișate a început a se ruga ferbinte Părintelui ceresc, ca să mângăie pe nefericita mamă. Ruga nu l'a fost zădărnică. Său pentru că l'a desfăcut vestimîntul de pe piept său în urma vaietelor, ce erumpeau de pe buzele mamei — copilul revenindu-și în ori și-a deschis încet ochii și a șoptitit cuvîntul dulce: „mamă“.

Ca și când ar fi ajuns'o fulgerul, ea sare și-și strînge cu foc copilul la piept. „Trăiesce“ a strigat cu bucurie. „Trăiesce, m'a strigat, se uită la mine. Îți mulțumesc Dumnezeu mare și îndurător.“

Nici preotul nu și-a putut ascunde bucuria. Peste puțin timp au fost în curat cu starea copilului rănit. Din pieptu-l fraged, ieșia un horcăt înădușit; apoi a șoptit într'un ton, ce abia să pută înțelege: „O cum mă dore. Mor“.

„Ba nu, nu“ . . . a strigat contesa. „Nu vei muri, nu-i iertat să părăsesci pe scumpa ta mamă“.

„Mamă!“ l-au murmurat buzele palide, „mamă eu merg la Rescumpătorul, pe care l'am primit cu câte-va ôre. Merg cu inima fericită, pentru că am apărat și scăpat de profanare chipul Preacuratei Feciôre și cu viața mea am scăpat viața ta și a „bunului părinte“, a lui Dryant Dulcele meu Îsus imi va răsplăti acêsta faptă“.

Obosit și-a întrerupt vorbirea. Vîdînd înse, că mamă-sa și preotul, cari nu șeau nimic despre fapta-i eroică, îl privesc în mod întrebător, a continuat cu vöce întreruptă:

„Revoluționarii — eu am stat — înaintea icônei — dnpă care era ascuns — „bunul meu părinte“ — și — l'am împedecat“.

Acum au știut destul. Preotul mișcat până la lacrimi numai atîta a putut zice: „Copilul meu! bravul și curajosul meu copil“.

Băiatul a suris, întindându-și de abia mâinile una spre mamă-sa, cealaltă spre preot. Aceștia au strîns cu căldură mâinile reci ale copilului. Apoi preotul a început a zice rugăciunile moribundilor, vîdînd, că se apropie sfîrșitul.

„Domnul și Mântuitorul meu“, se ruga preotul „îndurâte și primesce sufletul

APARIȚIUNI BOLNAVE.

Budapesta, la 11/V.

De la Nistru pân' la Tisa
Tot Românul plânsu-mi-s'a
Că nu mai pôte străbate
De atâta străinătate.

Eminescu.

Ne năpădese străinii cu învățăturile lor, și vrea să ne nimicescă neamul și legea. Și noi par că nici nu le băgăm în seamă. Tot mai mult să lățesc morburii în trupul neamului nostru, și nici nu ne gândim la vindecarea lor. Cu durere am esperiat, că gazetele slovacese și ungurese au fost acelea, cari să ne atragă atențiunea la primejdia Nazarenismului și a social-democrației. Nu-mi zică nime, că dör s'a ocupat gazetele noastre cu social-democrația, căci de n'ar fi publicat foile ungurese rapoarte lungi despre adunările din Budapesta și Salonta-mare, la cari au participat sute de delegați Români, nici azi n'am scii, că sînt și Români social-democrați, și încă mulți. Și apoi Nazarenismului, nu îi sint de ajuns nisece foiletoane.

Vin pe Dunăre din străini tot felul de șecături, și la Pesta gazetele jidovese le prind, gazetarii români le traduc și le dau Românilor, ca nisece pilule mari și veninoase, cari ne vor da mult de lucru și de gândit.

De mai multe ori cetesc prin gazetele române nisece lucruri de acestea, cari venind cu raționalismul în țară, vrea să ne aducă și pe noi la necredință. Tot omul serie ce simțesce. Unul, care apără păcatul cel mai spurcat, serie în o fôce de zi, și se opintesce din toate puterile să arete, că Zola arătând spurcăciunea, a vrut să învețe pe omeni la curățenie. Un altul vrea să-l

facă atent, că cel care e dușmanul celor ce fac bine, nu pôte învăța bine, și când îi aduce pilde, își aprinde paie în cap, e suspiciionat.

Azi în o gazetă publicată pentru popor cetim lucruri de felul acesta: „Necredința o pot mistui numai bărbații de tot tari la stomac. Credința își are vremea și omenii, necredința vine la timpul său de sine, pentru că apoi să o urmeze convingerea religioasă. Înțelepciunea, priceperea vorbelor sfintei scripturi“ (!) Necredința „e o mașină cerută de la vecinul, cu carea mă pot primejdi, căci nu o pot mânui“. Acestea le cetim în „Poporul Român“ numărul 17 a. c. Iată că am ajuns dragii mei cetitori la statul fericirei, căci necredința e mâncare pentru stomac, și ea vine de sine la vremea sa, nu trebuie să ne silim tare. Mântuitorul Nostru Isus Christos a trimis pe învățăceii săi la toate popoarele, să învețe pe omenii din toate timpurile, și să le poruncescă lor să țină toate, câte ie-a spus El. El, dar după Pop. Rom. nu e așa, căci ceea ce a spus Mântuitorul: „credința e laptele, ce îi sug copilul cel mic“. Iar „omenii în vîrstă mistuesc necredința“, va să zică credința nu e pentru toți omenii din toate timpurile. Vine o vreme, când omul e învățat, și atunci devine necredincios, și de ce? Pentru că necredința atunci vine „de sine“, așa e legea naturii, ca atunci să vină. Și apoi scim, că atât legea naturii, carea aduce cu sine după cum spune Pop. Rom. necredința, cât și legea creștină, carea pretinde credința de la toți omenii, din toate timpurile, au același autor. Oare după acestea putem susține pe Domnul Christos autorul ambelor legi, cari să împotrivesc?

Ce privește inteligența ea începe cu necredința (formală, așa dar cu păcatul)

bland și nevinovat al acestui copil; respătesce-l pentru fapta, ce a făcut-o. Ascultă-mă, o ascultă glasul servului tău!“

„Ascultă-mă, o ascultă-mă rugăciunea“, se ruga contesa suspinând.

„Ascultă-mă — o — ascultă-me“, au șoptit și buzele copilului moribund.

„Ajută-mă — și tu — o Marie — mama — dulcelui — Isus — ajută-mă — în lupta — de pe urmă.“

Maș stringend odată mâna dulcelui sale mame și a preotului și mai privindu-l odată — micul erou s'a sfișit.

Preotul și-a împreunat din nou mâinile tremurătoare și s'a rugat într'un ton înduioșat lângă micul mort, pe când contesa, cădend pe cadavrul scumpului său fiu l'a scaldat în lacrimi.

Au trecut de atunci ani. Revoluțiunea s'a potolit; omenii setoși de sânge și-au săcerat fructul faptelor sale: cel mai mulți și-au sfișit viața pe eșafod sau sub ascuțișul sabiei dușmane; cei ce s'a încercat a le urma, au fost imprăștiți ca pleava în vînt ajungendu-i mânia lui Dumnezeu.

Posteritatea și istoria numai cu grôză își aduce aminte de ei; numai cu orôre le amintesce numele.

Franța scaldată în sânge nu peste mult a început a reînflori. Ordinea, sîrguința și celelalte virtuți cetățenești s'a reîntors din nou în frumoasa țară.

Înainte de toate înse s'a ridicat biserica catolică cu mult mai repede, de cum ar fi creșt cine-va; bisericile, și claustrele nimicite au fost reedificate cu mult mai pompoase, de cât cum au fost; preoții alungați

s'a reîntors la credincioși. În locul desfrăului și ateismului a început a domni iar moralul și credința adevărată. Acei preoți și laici, cari au suferit pentru convingerile lor în timpul de restriste, sau au chiar murit, străluciau în mărirea de martir și erau de toți glorificați. Nu aminteau înse în locul ultim pe tinărul conte B., pe a cel tinăr erou, care s'a dus la mörte pentru mărirea Preacuratei Feciore Marie, pentru viața părintelui său sufletesc și pentru liniștea iubitei sale mame. În tot ținutul castelului, ma departe peste hotare îi amintiau numele cu mult respect și venerațiune; tot asemenea și față de nobila mamă, fie care arăta un deosebit devotament și compătimire. Și ea și când Dumnezeu deja pe pămînt ar fi voit să respăltescă cu cele mai avute grații, fapta eroică a băiatului, a învrednicit-o de mult bine.

Castelul a fost străformat în claustru, a cărui locuitori, adunând pe morboșii și sêracii aceluși ținut, au purtat grijă de ei: pe toți copiii orfani delăsați și părăsiți, adunându-i la un loc i-au pregătit la cea dintăiu s. cuminecare.

Abatele Dryant a ramas acolo până la mörte ca preot și povățuitor al institutului; iar conteasa B. a devenit conducătoare acestui loc al îndurărilor.

Io.

„din carea să face apoi convingere religioasă, înțelepciunea, priceperea vorbelor sfintei Scripturi“. Frați preoți, nu cum-va vi să pare că ascultați aici pe profesorul de teologia morală, care vè espune eresa Manicheilor. Iul Abelard, Hermes despre credință? Ce câștig frumos, din necredința păcătôsă ajungi la credință! Așa e inteligența „ea mănca carne tocată“, și asta nu e lapte, nu e credință.

În ultima analiză învățătura te aduce la necredință, la păcat. Nu mai amintesc aici o altă bôcăuă, nu n'è mir, că (d.) nu scie face deosebire între credință și știință, dar una tot i-o spun: sutor ne ultra crepidam.

În o altă gazetă cetim cazul episcopului din Olmütz, Kohn, pe care îl acuză „G. Tr.“ de Sâmbătă 9/V cu ruperea sigilului sacraental. Un creștin, care scie ce păcat mare e acesta, nu îndrăsnescă să vorbescă acesta, până nu scie sigur, cu atât mai virtos, că de 20 secolii numai odată s'a dat cazul acesta, și nici atunci nu a fost frângerea deplină. Cu atât mai virtos nu o face omul acesta, când își câștigă informațiunile din o gazetă „cameleonă“, și dușmană bisericii catolice. Și pe lângă acestea mai adaug, că e vorbă să nimicesci autoritatea preoților și a episcopilor, descriind lucruri de acestea. Cetescă dnii redactori de la „Gazeta“ fôia Alkotmány, carea le arată starea faptică a lucrului. Amintim, că góna luată în contra lui Kohn are aceiași conducători ca Los von Rom; sapienti sat!

Și apoi poesii inmorale, de câte ori nu lutălim în revistele noastre, par că redactorii își uită, că scrierile lor cad în mâna tinerimei, pe care o strică și în inima cărora deșteptă păcatul.

Ne oprim, aici pentru ca să înregistrăm, că pe orizontul nostru literar au început a ieși la iveliă gazete adevărat creștinesci. De aceea „Rêvașul“ îl primim, cetim și sprijinim, căci e leacul cel mai bun pentru noi arma, cea mai puternică pentru preoți. Un preot așa a lătit o gazetă, că a adunat ficiorii și bărbații din fie care uliță, a adunat banii, și a procurat „gazeta“ în mai multe esemplare, așa, că nu era uliță, în care să nu fie un exemplar cel puțin. Facă-o acesta frații preoți și cu „Rêvașul“, și poporul se va mântui de relele aduse din străini, va înceta nazarenismul și social-democrația.

Așa să fie!

Job.

VEȘTI BUNE.

Reteag, la 4 Maiu 1903.

Inima omenescă este întocmită de Dumnezeu așa, ca ea să împărtășescă și bucuria și durerea. Bucuria împărtășită e mai fericitoare, durerea mai ușor să suportă. Lucru firesc. Pocalul umplut cu vîrf, ori cu miere ori cu venin, se varsă.

Purcedend din aceste, și subscrisul vine a comunica următoarele:

Tinerimea română gr. cat. din Reteag a luat în Dumineca sfințelor Paști din anul acesta, o hotărîre vrednică de totă lauda. Din îndemnul propriu, fără de a-i fi sfătuit cine-va, tinerii nostri din zelul laudabil de a face bine, au luat ei între

ei hotărîrea, să nu jöce în sîntele sîrbători ale Pascilor, ci speșele, cari se cereau pentru joc, să le oferescă pe sama sîntel bisericii.

Acésta hotărîre a lor mi-au adus'o la cunoștință tinerii în corpore, promițînd vre-o 27 tineri, că vor oferi câte 1 corönă în scopul acesta. — la cari după aceea s'au mai alăturat câți-va.

Mărturisesc, că am fost surprins de o ast fel de hotărîre din partea tinerimei, carea după firea și vrîsta sa este așa de iubitoare de petreceri, și m'am mirat de o ast fel de jertfă, ce e și raritate.

Lucru firesc, că eu ca părinte sufleteșc am lăudat fapta acésta și am promis tinerimei, că o voi înscrie în cartea de aur a parohiei, ceea ce am și făcut, și a treia zi de sîntele Paști am și cetit în s. biserică numele tinerilor, cari au luat acésta hotărîre și au făcut acest ofert. Iară întru cât am vădüt, că tinerimea noastră este însuflețită spre lucruri bune, am aflat de bine a o sfătui, ca banii, cari se vor aduna din ofertul lor, să nu-i vîrșăm în lada bisericii, ci să-i întrebuițăm sau să-i menim spre un scop tot așa de bun, — depunîndu-i ca fond pentru înființarea reuniune de cetire și de cîntări. Tinerimea s'a învoit la acésta cu plăcere și esemplul tinerilor, l'au urmat și câte-va june, oferind și ele în scopul acesta. Ast fel, plin de bucurie, pot să vestesc fraților nostri Români de pretutindenea pe acésta cale, fapta vrednică de laudă a tinerimei noastre, ca ea să fie de bucuria și fraților și să servescă de esemplu bun și îndemn și pentru alții, ca să facă ast fel.

Sumele promise le-au și solvit toți junii și junele, și ast fel am depus la institutul de credit și economii „Someșana“ din Deș suma de 34 coröne, ca fond al înființării reuniunii de cetire și de cîntări gr. cat. din Reteag.

Mulțumită prea bunului Dumnezeu, carele a inspirat tinerimei așa cugete bune, acuma vedem puse pietrele fundamentali și la biblioteca populară și la corul de cîntări. Avînd acuma un început așa de bun, vom puté procura cărți pentru biblioteca inaugurată deja și se va puté cultiva tinerimea. Ajutorindu-ne Dumnezeu, vom mai spori fondul acesta și cu timpul vom înființa corul de plugari, care l'am pus în prospect tinerimei, ca fiind instruați a cînta pe note, tinerii și tinerele, — ceea ce ei doresc tare — se potă face öre când onöre unu centru, cum e Reteagul.

Las să urmeze aci numele junilor și junelor, cari au oferit în scopul mai sus atins.

Au oferit câte 1 corönă: Nucu Răcan, Petru Oltean, George Mihaestean, Nucu Susa, George Chira, George Susa, George Oltean, George Bota, Nucu Mesaroș, Mitru Mesaroș, Petre Chiș, Ioan Pop, Vasiliică Pop, Tóder Hatházi, George Șuteu, Tóder Drăgan, Lazar Măluțian, Tóder Misarăș, George Holcan, George Danciú, George Pop, Ioan Hordoan, George Chira Bălan, Ioan Mezei, Petre Morar, Ioan Oltean, George Chinceș, Ioan Danciú, Ioan Șuteu, Ioan Bicăzan, Maria Măluțian, Anisca Chira I. Petre Chira și 2 coröne a oferit: Florica Hordoan.

Ioan Sonea.

AFACERİ SCOLASTICE.

De pe Cîmpie, 12 Maiu 1903.

Vin a raporta și ceva bun din părțile Cîmpiei, despre care tot rēu se aude! Ca să scie lumea, că nu e tot rēu, ci mai vine și câte un bine, și anume:

Reuniunea docentală archid. în tractul Coșocnei începuse a merge spre apunere: nici o mișcare, nici o violciune, ci totul stă în letargie și în un indiferentism cras. până ce Dumnezeu și mai marii nostri ne dispuseră de conducător protop. pe Mon. Ioan Hățegan, carele cu înăscutu-i zel și diligență, și aici în părțile acestea a aprins focul deșteptării luminel și al prosperării binelni bis. scol. anume: adunarea desp. reün. doc. din tractul Coșocnei, s'au ținut în a. c. în comuna Berchies la 11 Maiu. Străinul, carele a vădüt acésta adunare, s'a încântat de concordia și solidaritatea sub un cap deștept, ce o observă acum corpul docental. S'au șters apatia și indiferentismul. În ziua de 11 Maiu, toți docenții din tóte comunele (abia lipsind 3) pe cum și docentesa din comuna Boș erau de față în comuna cea mică cămpeana Berchies, toți sătenii erau în picioare, și îmbrăcați în vestminte de sîrbătoare, așteptând pe conducătorul: pe protopopul Hățegan, carele a și sosit în pace la 7^{1/2} öre și dispuse începerea utreniei și s. liturgia, celebrând singur protopopul acompaniat de corul corpului docental.

Era ceva mărēt, poporul plîngea de bucurie, vădënd ce n'au vădüt. La finea s. liturgii protopopul rosti o cuvîntare pîtrundătoare despre însemnătatea și folosul școlii, îndemnând poporul să iubescă școla și pe învățator.

De față erau: notarul cercual din Frata, ca comisar de poliție, judele, preoții din Tothaza, Berchies, și preotul neo-ordinat din Tothaza, On. Ioan S. Șuteu.

În sensul programului: după deschiderea ședinței și ținerea prelegerii practice de către docentesa Maria Ciungan cu elevii de cl. IV. din Berchies, s'au ținut examenul cu elevii școlari de aici, cu succes destulitor, s'au continuat alte desbateri însemnate, și s'au decis: facerea unui dulap pentru biblioteca reuniunii, încă în decursul acestui an, procurarea de cărți didactice, literare etc. pentru bibliotec. — s'au ales comitet nou și s'au designat adunarea a se ținé în Boș pe tómnă.

Între altele obiecte, s'au decis și înființarea de choruri cu elevii școlari, carele primul e paș pentru îmbrățișarea școlii din partea poporului nostru.

Un participant.

Noutăți.

Întru mărirea lui Dumnezeu. Magnificența Dl. Dr. Ludovig Mehes, medic de regiment în Oravița împreună cu Magnificența soție Dna Elena n. Mangiuca, vădënd lipsele cele mari de ornamente interne în biserică gr. cat. din Tievaniul-mic, zidită în anul 1902, s'au îndurat a dona la acésta s. biserică o iconă în ramă de lemn lucrată foarte artistic, ramă aurită bogat cu aur veritabil, carea reprezintă pe Malca Domnului cu Fiul în brațe. Acésta iconă

are următoarele mărimi: înaltă de 158 cm. și lată de 113 cm. Icona însăși e lucrată pe pânză și trasă pe lemn. După aprecierile ömenilor experți acésta iconă sîntă reprezintă o valöre de 300—380 cor. Când acésta o aduc la cunoștință publică, tot odată rog pe Cerescul Părinte, ca să le respălătescă cu bunătățile sale cele ceresci și să le dărniască zile senine și îndelungate. Demetriu Bargarua, măestru de fier în Oravița vădënd și St. Dnia Sa lipsa cea mare, ne-au donat un sfeșnic de fier frumos înaintea altariului lucrat de dînsul în preț de 10 cor. Tot asemenea familia fraților Ion Pistrila neguțatori în Oravița au donat pentru s. biserică trei perdele des-părțitoare la ușile iconostasului, în preț de 32 coröne; Maria Mera, a donat un stichariu în preț de 4 cor; iar văduva Persida Simu, mama episcopului, un masariu alb, pe masa carele pretuiesce vre-o 5 cor. Pentru tóte acestea Cerescul Părinte respălătescăle cu bunătățile sale cele ceresci. Avel Pop, paroch. gr. cat.

Sciri personale. Escel. Sa Mitropolitul Victor, însoțit de Ill. Sa Dr. Vasile Hossu, au plecat Joi dim. la Abuș spre a întörce visita bar. Apor. De acolo vor merge cu trăsura la Oșorheiü, unde vor face visite la oficiolatele mai de frunte. Iar Illustr. Sa Dr. Hossu va celebra un requiem pentru repaus. sēu tată, mort acum patru ani. De la Mșorheiü vor merge cu trenul la Uiora și de acolo acasă. În fie care loc, Esc. Sa va face și visitația canonică la oficiile parochiali respective protopopesci. Sămbătă se vor reintörce acasă. — Ill. Sa Episcopul Ardealului contele Majláth, va sosi Sămbăta viitoare la Blaș, spre a împărtași Sf. Sacrament al confirmațiunii la pruncii catolici din comunele Tör și Hususău.

Din Archidieceșă. Ioan Stoica, vice-protopopul Pogăceleii, din cause sanitare, a fost absolvat de la conducerea tractului, care s'a încredințat viceprot. Ioan Pantea, paroch în Rieü.

3/15 Maiu 1843. Serbătorim mâne în inimile noastre a 55 aniversare a neuitatei zile, în care fiii neamului nostru a cerut libertate și drepturi pentru mult asupritul nostru popor, și renoim în tăcere tóte jurințele făcute pe „Cămpul libertății“ în acea zi în vecl neuitată.

Scolastic. Despărțemintul „Aind“ al Reuniunii înv. gr. cat. din archidieceșă de Alba-Iulia și Făgăraș, prin acésta să convocă în sensul §§. 13 și 21 din statute la adunarea de primăvară, ce se va ținé în Ognisóra, la 28 Maiu n. c. înainte de amiază la 10 öre. — Despărțemintul „Fărăgău“ al reuniunii învățătorilor din archidieceșă gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, își va ținé adunarea de primăvară la 17 Maiu st. n. a. c. în școla gr. cat. din Hărăstăș.

Mulțumită publică. Miercuri în 6 Maiu st. n. ziua sîntului mucenic George a fost o adevărată zi de bucurie pentru pruncii de la școla noastră gr. cat. locală. În acea zi, ca și anul trecut s'a împărțit vestminte în preț de 100 cor. pe cum și articli de mîncare în preț de 10 cor. pruncilor de școla din fundațiunea „Prea On. Mult generosului Dn Ioan Vișia, proprietar în Sibiu. Au fost îmbrăcați 25 elevi și eleve cu câte un rēnd întreg de vestminte; iar cu articli de mîncare au fost împărțiiți toți elevii în număr de peste 60. În numele elevilor împărțiiți imi țin de cea mai plăcută și sîntă datorință a esprima generosului Dn sincera mulțumită, rogând pe preabunul Dumnezeu să-i lungescă firul vieții până la adēnci bătrănețe cu deplină și întregă sănătate iar nobilul esemplu-l se afle multii imitatori. Dōmne binecuvîntă și întăresce pe cei ce săvērșesc atari fapte de o adevărată caritate creștinăscă! Făgăraș 10 Maiu 1903. Andreiü Stroiua, înv. gr. cat.

la cauza din cestiune și cuprinse în cererea Principelui-Primate prezentată ministeriului de interne.

După ce opiniunea Comisarului împărătesc plenipontențiat pentru Transilvania se abată în unele puncte de la propunerile comisiunii, întru cât adecă cuprindea nescări modificări cu privire la limitarea Dieceselor de sub întrebare, și mai ales întru cât miliția pentru oportunitatea de a se așeza mai bine în Transilvania, de cât în Baia-mare unul din cele două Scaune episcopesci proiectate, s'a crezut de bine a se lăsa Episcopului de Oradea-mare Erdélyi, carele pe atunci se afla în Blăș, ca comisar împărătesc la alegerea apropiată a Episcopului gr.-cat. de Făgăraș, ca să tracteze în mod confidențial cu Protopopii gr.-cat. adunați acolo din toate părțile țării, atât propunerile comisiunii cât și părerea Comisarului împărătesc pentru Transilvania și apoi adăugând și părerile sale proprie, să raporteze despre rezultat.

Episcopul Erdélyi raportază așa dară, cu datul de 15 Octombrie a. e., că, după consultările avute cu bărbații de încredere amintiți și după observările sale personale de la fața locului, și-a format convingerea, că limitarea dieceselor propusă de Comisarul împărătesc, va corespunde cu mult mai bine scopului de cât cea propusă în proiectul original al comisiunii de la Oradea-mare.

Nu mai cu privire la Scaunul episcopesc, după părerea Episcopului Erdélyi, ar fi mai potrivită cetatea liberă regescă Gherla (Szamos-Ujvár, Armenopolis), de cât opidul Dées unde abea se află 800 credincioși greco-catolici din clasa cea mai seracă a poporului, iar ceilalți locuitori, aproape la 6000 aparțin bisericii reformate de confesiunea helvetică; pe când Gherla care e depărtată numai cale de oră și jumătate de Dées, numără 5000 de Armeni catolici, și afară de o Catedrală mai oferă încă și locul de lipsă pentru edificarea reședinței episcopesci, a seminarului etc. În Dées însă esoperarea unui astfel fel de loc ar fi împreună cu multe greutate.

Episcopul Erdélyi amintește mai departe despre reactivitatea Archiepiscopiei române ce a existat sub numirea de Mitropolia de Alba-Iulia (Mitropolia Albuliensiensis), și prevede în aceea unul dintre cele mai eficace mijloace pentru ridicarea și promovrea Bisericii greco-catolice, o recunoștere mângâitoare a alipirii și fidelității probate a națiunii române și chiar și din punct de vedere politic un moment însemnat pentru întărirea durabilă a imperiului austriac.

Atât în interesul Bisericii, cât și a Statului, cu unanimitate s'a recunoscut folosul și lipsa de a se lua dispozițiuni pentru reactivarea Mitropoliei greco-cat. din Transilvania și pentru înființarea celor două Episcopii nouă greco-catolice cu Scaunul episcopesc în Gherla și Lugos.

Archiepiscopul de Strigon și Principele-Primate al Ungariei, sub a cărui conducere supremă ierarhică erau supuse până acum Episcopii greco-catolice din Ungaria și Transilvania, și-a dat bucuros și cu plăcere scria adausă la protocol, sub reșerț și înțelesul din partea Pontificelui, înființarea Mitropoliei de Alba-

cărei teritoriu îl va forma diecesă de acum a Făgărașului, după sperarea părților ce sunt a se adnexa la episcopiiile cele nouă de Gherla și Lugos, și prin supunerea episcopilor de Oradea-mare, Gherla și Lugos ca sufragani a nouă denumitului Metropolit de Alba-Iulia, să se restrângă iurisdicțiunea spirituală de până aici a Primatului Ungariei cu privire la diecesele amintite. Tot așa e declarat și Episcopul de Oradea-mare, Erdélyi, că consimte la schimbarea propusă a hotarelor diecesane, care atinge și iurisdicțiunea sa episcopescă.

Representanții diecesei Muncaciului deja cu ocaziunea pertractărilor comisiunii din Oradea-mare, și-au dat învoirea la separarea celor 104 parochii, în cea mai mare parte românești, ce aparțin acelei episcopii; iar Episcopul respectiv a fost într'aceea recerșat să se declare și din partea sa, asupra acestora în scris și după părerea Principelui-Primate și acesta declarare aprobătoare a Episcopului Popovici va fi subșternută în timpul cel mai scurt.

Cu privire la limitarea dieceselor de Oradea-mare, Gherla și Lugos și a Mitropoliei de Alba-Iulia, conferința a aflat de lipsă a face unele modificări mai ales pentru rotunjirea potroviță a diecesei de Oradea-mare, apoi din considerare nouă împărțiri politice a districtelor administrative din Transilvania, cari toate se pot vedea mai aproape din mapa diecesană alăturată și din conspectul special al respectivelor parochii, adause la protocol.

Referitor la constituirea Capitului metropolitan, ce este a se completa în vederea lipsei unui îndoit consistor de I. și de a II-a instanță s'a recunoscut că acela ar fi a se compune din: Archiepresbiter sau Preposit-Capitular, Archidiacon sau Decan-Capitular, Skerophilax sau Costode-Capitular, Scoliarha sau Scolastic-Capitular, Cartophilax sau Cancelar-Capitular și din alți cinci canonic.

Dotarea Prepositului ar fi de 2000 florenți, a Decanului de 1800, a Custodelui de 1600, a Scolasticului de 1500, a Cancelarului de 1400, a celorlalți 5 Canonici de câte 1200 fl.

Capitulele episcopesci din Gherla și Lugos pe lângă Preposit și cei patru dignitari ar mai avea și un al șesălea Canonic. Prepositul capitular ar fi a se dota cu 1800, fl., Decanul 1600, fl., Custodele 1400, fl., Scolasticul 1300 fl., Cancelarul 1200 fl., Canonicul 1000 florenți.

Competința mensei Mitropolitului de Alba-Iulia ar fi 15000 fl., a Episcopilor de Gherla și Lugos de câte 10000 fl., de unde se vor subtrage venitele averei imobiliare cari după putință barem în parte li-se vor asemna.

Pentru dotarea Cancelarei mitropolitane și a celor episcopesci de la Gherla și Lugos ar fi a se asemna la libera dispoziție a Episcopului o sumă aversională corespunzătoare.

Pentru susținerea Catedralei și acoperirea recerșințelor Cultului vor fi a se acorda paușale pe lângă rațiocinare.

Pentru locuința Episcopilor și a Canoniceilor se va purta grije potrivită, în deosebi pentru cel din urmă, dacă edificarea caselor proprii capitulari ar fi mai ales,

în timpul de față, împreună cu greutate și cu spese mari, li-să va asemna o re-bonificare corespunzătoare de cens.

La dotarea mitropoliei pe cum și a episcopiiilor de Gherla și Lugos se vor folosi înaintea de toate fundațiunile și domeniile existente și adausul de lipsă se va da din tesuarul țării.

Anume referitor la Capitule, prebende canonice din fondul Bob ale diecesei Făgărașului se vor împărți astfel, ca trei să se dea Capitului metropolitan de Alba-Iulia, două celui din Lugos și două celui din Gherla, celui din urmă se vor preda și prebende canonice române, fondate la Capitulul din Muncaci.

Subșternerea propunerilor singuratic referitoare atât la acesta cât și la înființarea și dotarea seminarelor și preparandiilor rămâne în suspens până la acel timp, când organizarea de sub întrebare a mitropoliei și a dieceselor sufragane va primi în liniamentele principale aprobarea prea înaltă a Majestății Sale Împăratului și canonicarea din partea Sântului Scaun.

Conferința așa dară a consimțit cu aceea că înainte de toate ar fi să se ceară în thesi aprobarea preainaltă a Majestății Sale Împăratului și canonicarea din partea Sfântului Părinte, cu privire la reactivarea Mitropoliei greco-catolice române din Transilvania cu sediul în Alba-Iulia și a episcopiiilor de nouă înființându din Gherla și Lugos.

Mai departe părerea unanimă a conferinței este, ca denumirea Mitropolitului și a Episcopilor noi din Gherla și Lugos, pe lângă rezervarea unei regulări ore care pentru casurile din venitor, să se facă imediat de Majestatea Sa împăratul, și apoi să se ceară preconisarea după regulă de la Scaunul Romei.

După acesta s'a terminat consultările conferinței asupra obiectului și s'a încheiat protocolul.

Viena, la 18 Novembre 1850. L. S. Ioan Scitowsky m. p. primate. L. S. Basilus Erdély m. p. Episcop greco-catolic de Oradea-mare. Alesandru Bach m. p. Ministru de interne. Thun m. p. Ministru de Culte și instrucțiunea publică. Eduard Bach m. p. Comisar civil împărătesc plenipontențiat pentru Transilvania. Privizer m. p. Consilier de secțiune ces. reg., ca notar.

(Va urma.)

Bibliografie.

A apărut:

Dr. Isidor Marcu: *Teologia pastorală*, vol. I. *Didactica pastorală*. Blăș 1902. Opul de 415 pag. form. 8° mare e aprobat de Preaven. Ordinariat arhiepiscopesc și de Ven. Ordinariate de Orade, Gherla și Lugos. S'a recomandat clerului spre a fi procurat pentru bibliotecile parohiale.

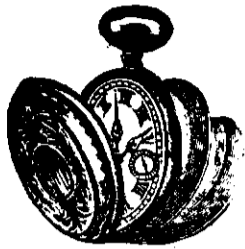
Prof. Dr. Ioan Rațiu: *Vieța și operele lui Andrei Murășan*. Studiū istoric-literar. Blăș 1900. Prețul 2 cor.

Editor și redactor răspunzător:

Aurel C. Domșa.

Inserate.

(54) 19—20

Numai 2.75 fl.

Să trimite cu ram-bursă ori anticipându-se prețul.

Un escelent ceas de busunar Remontoir, de nichel sistem „Patent Roskopf.” Se vinde cu garanță de 3 ani. — Se dă gratis și o frumoasă catenă arnită și alte articole de reclam.

Celor ce nu le convine li se retrimite banii.

E. HOLZER

mare deposit de ceasuri și juvaere

Krakovia Stradom 18.

Liferantul oficialilor de stat.

Prețcuranturi se trimit la cerere gratis și franco.

Se caută agenți.

Banca de asigurare
„TRANSILVANIA“

— intemeiată la anul 1868 —

in Sibiu, strada Cisanădiei nrul 5 (edificiile proprii),

asigură în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de incendiu și esplosiune, edificiul de ori ce fel, mărfuri, mobile, vite și produse economice etc.

— asupra vieții omului —

in toate combinațiile, capitale pentru cazul morții, asigurări de zestre, de copii, rente, pe viață etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală.

Asigurări pe spese de inmormântare cu solvirea imediată a capitalului scadent.

Fonduri de rezervă și de garanție specială, cu finea anului 1900: **1,303.572 cor. 15 bani.**

Valori asigurate contra incendiului: **72,420.299 corone.** Capitale asigurate asupra vieții: **9,248.543 corone.**

Pentru despăgubiri de incendii 3,003 550 c. pentru capitale asigurate pe viață 2,738.793 c.

Oferte și ori ce informațiuni se pot primi de la:

Direcțiune în Sibiu, str. Cisanădiei nr. 5, et. I., curtea I., precum și de la subagenții din toate comunele mai mari.

Agenturi principale:

in Arad, Brașov, Cașovia, Cluș, Sighetin, Șopron, Szabadka și Timișoara.

(5) 15—52

MERSUL TRENURILOR pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Maiu 1903.

Budapesta—Predeal										Copșa-mică—Sibiu—Avrig—Făgăraș									
Tren de pers.	Tren accelerat	Tren de pers.	Tren accelerat		Tren de pers.	Tren accelerat	Tren de pers.	Tren accelerat		Tren de pers.	Tren accelerat	Tren de pers.	Tren accelerat		Tren de pers.	Tren accelerat	Tren de pers.	Tren accelerat	
10—		8.50	2.10	pl. Viena . . . . . sos.	1.50	1.50	6.20	2.21	4.43	11.14	7.10			pl. Copșa mică . . . . . sos.	6.10	9.32	3.09	12.35	
9—	6.50	5.45	9.15	Budapesta	7.10	9.35	7.50	6.40	4.12	7.04	1.04	9.15		Ocna	4.55	8.15	1.34	11.01	
11.56		9.02	11.12	Szolnok	3.37		5.32	3.46	tr. m.					sos.) Sibiu . . . . . { pl.	4.25	7.41	1.05	10.30	
2.14		11.33	12.47	P. Ladány	12.54		3.56	1.12	4.33					pl.)				tr. m.	
3.49		1.48	2.11	sos.) Oradea-mare . . . . . { pl.	11.04		2.38	11.36	5.29	2.—				Tâlmaci-m.		7.33		8.57	
4.10		2.06	2.18	pl.) Mező-Telegd . . . . . { sos.	10.44		2.32	11.15	6.15	8.59				Avrig		6.45		8.04	
4.50		3.04	2.51	Rév	10.07		2.03	10.43	8.84	6.35				sos. Făgăraș . . . . . pl.		6.01		7.15	
5.33		8.50	3.26	Bratca	9.32		1.37	10.13								3.32		8.04	
5.56		4.14		Cincia	9.11			9.55										8.57	
6.42		5.02	4.16	B.-Huiedin	8.37	12.55	9.24	4.—	9.06	4.25				Mureș-Ludoș		6.49	7.30	9.44	
7.23		5.49	4.52	Ghârbău	7.58	12.23	8.48	5.01	10.29	5.39				Zau		5.52	6.35	8.46	
8.11		6.42		sos.) Cluș . . . . . { pl.	6.59		7.50	6.57	12.48	7.19				Tagu-Budatelic		4.10	4.54	9.44	
8.32		7.12	5.55	pl.) Apahida . . . . . { sos.	6.17	11.10	7.13	7.55	1.55					St. Mihail de câmpie			3.44	8.46	
8.54		8.30	6.11	Ghiriș	5.41	10.50	6.45	8.47	8.02	Numai				Lechința			2.48	7.43	
9.11		8.59	6.27	pl.) Cucurdea . . . . . { pl.	5.22		6.27	9.24	8.52	Numai				S.-Măghiaruș			2.02	6.52	
10.17			7.26	pl.) Uioara . . . . . { sos.	3.54	9.29	5.12	10.14	4.55	coman.				Bistrița			1.16	5.55	
10.47		11.16	7.50	pl.) Cucerdea . . . . . { sos.	3.11	9.—	4.43												
10.56		11.31	7.52	Uința de sus	3.02		4.33												
11.03		11.40		Aind	2.56		4.27	3 16	8.10	9.10	1.25			pl. Cucerdea . . . . . sos.		7.42	2.38	8.30	
11.12		11.50		sos.) Teiuș . . . . . { pl.	2.49		4.20	3 57	8.51	9.51	2.17			Ludoș		7.04	1.55	7.37	
11.34		12.20	8.16	pl.) Copșa-mică . . . . . { sos.	2.27	8.29	3.59	4.44	9.40	10.35	3.14			Cipău		6.24	1.19	6.51	
11.52	11.42	12.46	8.32	Mediaș	2.05	3.33	3.38	5.34	10.30	11.27	4.17			sos.) Oșorhei . . . . . { pl.		5.30	12.25	5.43	
12.24	12.—	1.48	8.37	pl.) Elisabetopol	1.47	3.18	3.00	5.45	10.42		4.42			pl.) Oșorhei . . . . . { sos.			8.45	5.04	
12.53		2.20		Blăș-Küküllőszög	1.11		2.36	7.14	12.16		6.11			sos. Regh-sás . . . . . pl.		7.24	3.30	7.54	
1.02	12.28	2.29	9.04	Micăsasa	12.53	2.51	7.34	2.21											
1.45		3.11	9.31	sos.) Copșa-mică . . . . . { pl.	12.06		7.08	1.44											
2.01	1.05	5.27	9.43	pl.) Sighișoara . . . . . { sos.	11.45	2.16	6.56	1.25											
2.15	1.09	3.32	9.47	Hașfalău	11.09	2.14	6.50	1.06	7.33	10.50	5.40	10.26	6.29	Ghiriș — Turda	7.—	5.05	10.15	3.20	
2.33		4.08	10.01	Homorod	10.53		6.37	12.51	7.55	11.12	6.02	10.48	6.51		6.40	4.45	9.55	3.00	
2.40		4.45	10.25	Agostonfalva	10.24		6.16	12.23											
3.40	2.02	5.27	10.53	pl.) Brașov . . . . . { pl.	9.48	1.14	5.49	11.49											
3.47	2.15	5.43	11.—	pl.) Timiș . . . . . { sos.	9.02	1.07	5.42	11.42	4.37	9.40	4.36								
3.08		6.08	11.14	Feldișoara	8.43	12.53	5.28	11.27	7.33	12.32	7.47								
3.28		7.52	12.26	sos.) Brașov . . . . . { pl.	7.30		4.23	10.15											
3.03		8.32	12.58	pl.) Sibiu . . . . . { sos.	6.49		3.50	9.30											
6.34		9.09	1.16	Alba-Iulia — Zlatna.	6.27		3.35	9.17	4.37	9.40	4.36								
7.10		9.40	1.35	Alba-Iulia — Zlatna.	5.56		3.18	8.40	7.33	12.32	7.47								
7.50	5.07	10.25	2.09	Blăș — Küküllőszög — Sôvárâd.	5.20		2.45	8.13											
8.55			2.19	Küküllőszög-Blăș			2.18	5.—											
4.40			3.01	Sân.-Micăuș			1.42	4.24											
5.10			3.31	Cetate-de-Baltă			1.17	3.32											
11.55			9.10	D. S. Măria			9.15	7.35											
				Sôvárâd															

Notă: Orele însemnate în stânga stațiilor sînt a se citi de sus în jos, cele însemnate în dreapta — Numerii încadrați cu linii mai negre însemnă orele de noapte.

EMINESCU ȘI COȘBUC

de Alesandru Ciura, profesor.

Atragem atențiunea stim. nostri cetitori asupra acestei broșuri, care fiind scóse numai într'un număr restrîns de exemplare, se apropie de epuizare. — Exemplariul costă numai **1 cor. + 10 fl.** porto postal. — Se află de vînzare la Autor și la Tipografia seminarială din Blaș.

Intreprindere de transportarea și înmăgăzinarea mobilelor.

ZORN MÓR

— BUDAPESTA, —

VII. ker., Erzsébet - körút 21. szám.

Primirea transporturilor de mobile în caré de transport patent ces. reg. lucrate după model francez, parchetate complet și închise, pentru tóte localitățile din țară și străinătate.

☎ TELEFON. ☎ Adresa telegrafică: ZORN MÓR, BUDAPEST. ☎ TELEFON. ☎

Transporturi de mobile pe tren și pe corăbi, fără întrerupere, cu cruțarea speselor de pachetat.

Inmagazinarea mobilelor

în magazine cu totul uscate și acomodate, pe lângă responsabilitate.

— Representanți în tóte orașele mai mari din țară și străinătate. —

(9) 16-52

— Timbalele mele aũ fost decorate la espoziția milenară. —

Timbale de salon

cu pedal, castanii, negre, cu o rezonanță fórte tare și plăcută, de o construcție bună, cu garanță de trei ani. Prețul de prăvălie 150 floreni, ér la mine se pot căpéta cu 75 floreni. Daũ instrucție deplină pentru 8 fl. la lună.

— Prescurant trimit gratuit. —

JEGESI GÉZA

măiestru de țimbale diplomat și inventatorul țimbalei „Coróna de fier”.

BUDAPEST, VII., Nefelejts-utca 43. szám.

(10) 16-52

Bani mijlocesc mai ieftin, mai discret, și mai iute:

Ofițerilor, oficianților privați și de stat, industriașilor, negustorilor și persoanelor apte de credit.

==== Pe lângă replătire avantajoasă ====

Pe căsi, pământuri, realități, mijlocesc în locul prim al doilea și chiar și al treilea împrumuturi de amortisațiune cu 4 1/2 și 5 %.

Conversiunile cele mai complicate le mijlocesc iute, pe lângă remunerare ulterioară.

Câștig informațiuni industriale și comerciale de natura cea mai discretă din toate părțile țării, și în sfârșit,

cauzele de tranșare ale comercianților necapabili de a plăti le descurc cu pricepere și mare grijă.

==== Pentru răspuns e de a se aceluie marcă. ====

SZENES A.

Cancelarie de informații și tranșării comerciale.

BUDAPEST, VII. Erzsébet körút 22, 1/12.

(7) 16-52

==== Numărul patentei 16.794. ====

Carol Beck

pregătitor de ventilătoare patentate pentru ferestă.

BUDAPEST, VIII, József-utoza 14.

În atenția directorilor de școală!

6000 de bucăți sunt deja în folosință!

Pentru luarea măsurii, mă rog să vă adresați mie.

Nu sci nime ce-i sănătatea!!

și care ne-o putem păstra numai pe lângă ventilație potrivită.

Ventilatorul aflat și patentat de cătră Carol Beck este fabricațiune magiară, care întrece toate ventilătoarele din străinătate, atât în ce privește scopul, cât și bunătatea. Din punct de vedere sanitar, curentul e eschis prin apertura de 45 %. Se pot aplica la toate ferestile. Am foarte multe scrisori de recunoștință, cari dovedesc, că publicul e deplin mulțămit.

Prețurile ventilătoarelor:

Cel mai mare și mai greu, cu decorațiune.	C. 25.—
Pentru ferestă comune, școli, institute și locuințe private	„ 13.—
Pentru ferestă mai ușoare și mai simple	„ 9.—
Ferestă de Closett	„ 7.60

Preliminar de spese gratuit:

Ventilătoarele mele se folosesc în următoarele locuri mai renumite. Casina Națională magiară, Ministeriul de comerț, Gimnasiul reformat, Ludoviceul, Școlile elementare de stat din Kispest și în mai multe spitale și școli din capitală și provincă, dovedindu-se de foarte bune.

Comandele atât în loc, cât și în provincă se efectueso foarte prompt și foarte repede.